

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia września 2010 r.

**Pan
Józef Michalik**

Starosta Powiatu Lubaczowskiego

LRZ-4101-05-02/2010
P/10/125

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.) zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę w Starostwie Powiatowym w Lubaczowie w zakresie realizacji zadań dotyczących gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa w latach 2007 – 2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 sierpnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację przez Starostwo zadań dotyczących gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

W kontroli ustalono, iż w powiecie lubaczowskim w 2007 r. było 11.162 ha lasów niepaństwowych, w 2008 r. – 11.392 ha, w 2009 r. – 11.647 ha i w 2010 r. (I półrocze) – 12.132 ha. W 2007 r. nadzór nad lasami niepaństwowymi sprawowali Nadleśniczowie Nadleśnictw Lubaczów, Oleszyce i Narol, na podstawie porozumień zawartych w dniu 31 grudnia 2002 r. W 2008 r. nadzór nad 6.102 ha lasów niepaństwowych sprawowały Nadleśnictwa Oleszyce i Narol na podstawie porozumień zawartych w dniu 31 grudnia 2007 r. Nadzór nad pozostałą powierzchnią tych lasów (5.290 ha) sprawowały służby

powiatowe, gdyż Nadleśniczy Nadleśnictwa Lubaczów nie zaakceptował zaproponowanej przez Starostę stawki 9,60 zł za hektar nadzorowanej powierzchni leśnej. Od 2009 r. nadzór nad lasami niepaństwowymi sprawowało Starostwo, ponieważ Nadleśniczowie nie zaakceptowali zaproponowanej przez Starostwo stawki 9,90 zł za hektar nadzorowanej powierzchni leśnej.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia sprawowanie nadzoru nad lasami niepaństwowymi przez Starostę Lubaczowskiego.

Nadzór nad realizacją porozumień z nadleśnictwami Starostwo ograniczyło jedynie do analizy sprawozdań przedkładanych przez nadleśniczych oraz kontroli doraźnych terminów wydawania świadectw legalności drewna, prawidłowość nanoszenia znaku cechówki na pozyskanym drewnie, oraz poziomu zagospodarowania młodników i drzewostanów II klasy wieku. Starosta nie przeprowadzał kontroli w nadleśnictwach dotyczących prawidłowości realizacji porozumień i nie występował do nadleśniczych o informacje dotyczące stanu lasu. Starostwo nie posiadało wiedzy o stanie zdrowotnym lasu i występowaniu zagrożeń.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli niepełny nadzór nad realizacją porozumień nie miał negatywnego wpływu na stan zdrowotny i sanitarny lasu.

Kontrola wykazała, że struktura wewnętrzna Starostwa zapewniała prawidłową realizację zadań związanych z nadzorem nad lasami niepaństwowymi. Zadania Starosty wynikające z ustawy z dnia 28 września 1991 r. *o lasach* (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 ze zm.) – zostały ujęte w regulaminie organizacyjnym Starostwa. Zadania te przypisano Wydziałowi Rolnictwa, Geodezji, Leśnictwa i Ochrony Środowiska, w którym od stycznia 2009 r. został utworzony Referat Leśnictwa.

Zadania te w okresie od stycznia 2007 r. do stycznia 2008 r. realizował jeden pracownik, od lutego do grudnia 2008 r. - 4 pracowników, od stycznia 2009 r. do maja 2010 r. - 5 i od czerwca 2010 r. – 4 pracowników, w tym Kierownik Referatu. Pracownicy ci posiadali odpowiednie kwalifikacje i dwóch z nich (w tym Kierownik Referatu) zostało przeszkolonych w zakresie problematyki lasów niepaństwowych.

W kontroli ustalono, że Starostwo sporządziło i przekazało do Urzędu Statystycznego sprawozdania L-03 o lasach stanowiących własność osób fizycznych i prawnych za lata 2007-2009. Stwierdzono, że dane wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wykazanymi w dokumentacji źródłowej.

W kontroli ustalono, że Starostwo nie ujęło w planach kontroli wewnętrznej i nie przeprowadziło kontroli wewnętrznej w zakresie funkcjonowania nadzoru nad lasami niepaństwowymi.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia zapewnienie dokumentacji urządzeniowej dla zarządzanych lasów.

Według stanu na 31 grudnia 2007 r. - 99,7% powierzchni lasów niepaństwowych objętych było dokumentacją urządzeniową, na 31 grudnia 2008 r. - 99,9%, na 31 grudnia 2009 r. - 100%, a na 30 czerwca 2010 r. - 99,6%. Braki w tej dokumentacji Starostwo uzupełniało na bieżąco.

W latach 2007-2010 (I półrocze) Starosta zlecił wykonanie 2 uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów położonych na terenie gminy i miasta Lubaczów, aktualizację 10 planów obejmujących lasy położone na terenie gmin: Narol, Oleszyce, Cieszanów, Stary Dzików i Horyniec Zdrój oraz przeprowadzenie 10 inwentaryzacji stanu lasu dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha.

Wyboru wykonawców wyżej wymienionej dokumentacji Starostwo dokonało według zasad i trybu określonego w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655 ze zm.). Uproszczone plany urządzenia lasu i inwentaryzacje stanu lasu zostały sporządzone zgodnie z postanowieniami § 8 i § 9 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r. w *sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu* (Dz. U. Nr 256, poz. 2151). Starostwo zapewniło właścicielom lasów możliwość zapoznania się z opracowywanymi planami urządzenia lasu i przed ich zatwierdzeniem uzyskało opinie właściwych terytorialnie nadleśniczych. Po zatwierdzeniu planów zawiadomiono właścicieli lasów o zadaniach z zakresu gospodarki leśnej z nich wynikających.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli postępowania administracyjne w sprawach dotyczących lasów niepaństwowych prowadzone były z naruszeniem niektórych zasad określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.).

Kontrola 10 (100%) decyzji administracyjnych wydanych na podstawie inwentaryzacji stanu lasu i 20 (z 29 wydanych decyzji - 69%) losowo wybranych decyzji wydanych przez Starostę na podstawie art. 24 ustawy o *lasach* wykazała, że w żadnym z badanych przypadków nie zawiadamiano stron o toczącym się postępowaniu, nie umożliwiono przeglądania akt oraz wypowiadania się w sprawie zebranego materiału dowodowego, przed

wydaniem decyzji, co naruszało przepisy art. 9, art. 10, art. 61 § 4 i art. 73 Kpa. Przyczyną powstania nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że decyzje administracyjne zostały wydane w terminach określonych w art. 35 Kpa i zawierały elementy wymagane przepisem art. 107 Kpa.

W przypadku 5 (z 30 objętych kontrolą) nieruchomości Starostwo sprawdzało wykonanie przez właścicieli lasów zadań określonych w decyzjach. Kontrole te wykazały, że zadania były realizowane. Termin realizacji zadań określonych w większości decyzji upływa z dniem 31 grudnia 2010 r.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Starostwo posiadało wiedzę o stanie zdrowotnym i sanitarnym nadzorowanych lasów.

W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej 20 losowo wybranych nieruchomości gruntowych ustalono, że: wszystkie badane nieruchomości zostały objęte oględzinami lub lustracjami stanu lasu przeprowadzonymi przez pracowników Starostwa. W okresie objętym kontrolą badane nieruchomości objęte były dwukrotnie oceną stanu lasu. Podczas prowadzonych kontroli stanu lasu sprawdzano czy właściciele lasów wywiązują się z obowiązków powszechnej ochrony lasu. Przeprowadzone przez Starostwo kontrole nie wykazały zaniedbań w tym zakresie.

Powyższe ustalenia stanowią podstawę do pozytywnej oceny stanu zdrowotnego i sanitarnego lasów niepaństwowych nadzorowanych przez Starostwo.

Przeprowadzone oględziny 20 nieruchomości gruntowych należących do właścicieli lasów niepaństwowych – przy udziale specjalisty z dziedziny leśnictwa – wykazały, że stan upraw leśnych, młodników i drzewostanów w 19 przypadkach (95%) był dobry, a w jednym przypadku (5%) był zadowalający. Nie stwierdzono zagrożeń ze strony czynników abiotycznych, biotycznych czy antropogenicznych. Stan lasów nie zagraża ich trwałości i ciągłości użytkowania. Od 2009 r. Starostwo posiadało wiedzę o stanie zdrowotnym i sanitarnym lasów.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia wykonywanie zadań w zakresie oceny udatności upraw.

W 2008 r. Starostwo dokonało oceny udatności 54 upraw zalesionych. Ocenie poddane były uprawy zalesione w 2005 r. W 2009 r. ocenie takiej poddano 86 upraw zalesionych w 2006 r.

Kontrola losowo wybranej dokumentacji dotyczącej 10 (7% ogółu) decyzji w sprawie przekwalifikowania gruntu rolnego na leśny, wydanych na podstawie art. 14 ust. 7 ustawy *o lasach* o powierzchni nieruchomości przekraczającej 1 ha wykazała, że uprawy właścicieli korzystających z pomocy finansowej na zalesienie zostały ocenione pod względem udatności. Ocen takich dokonano w 4 i 5 roku od zalesienia. Uprawy spełniały kryteria określone w załączniku Nr 4 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w *sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na zalesianie gruntów rolnych objętych planem rozwoju obszarów wiejskich* (Dz. U. Nr 187, poz. 1929 ze zm.). Ustalono, że postanowienia o uznaniu uprawy za udatną wydane zostały w terminach od 10 do 110 dni od wszczęcia postępowania, w tym: w 5 przypadkach postanowienia zostały wydane w terminie do miesiąca od wszczęcia postępowania, w 3 - do 2 miesięcy (39 - 40 dni), a w 2 - powyżej dwóch miesięcy (110 dni). W badanych sprawach decyzje o przekwalifikowaniu gruntu rolnego w leśny wydane zostały w terminach od 45 do 364 dni od wszczęcia postępowania i od 35 do 343 dni od wydania postanowienia o uznaniu uprawy za udatną. W terminie przekraczającym 2 miesiące od wszczęcia postępowania wydanych został 9 decyzji z 10 objętych kontrolą.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli decyzje te zostały wydane z uchybieniem terminów, o którym mowa w przepisach art. 35 § 1 i 3 Kpa.

Zgodnie z art. 14 ust. 7 cyt. ustawy *o lasach* Starosta właściwy ze względu na położenie gruntu objętego zalesieniem dokonuje oceny udatności upraw w czwartym lub piątym roku od zalesienia gruntu rolnego oraz przekwalifikuje z urzędu grunt rolny na leśny.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli dokonanie oceny udatności uprawy i przekwalifikowanie gruntu na las powinno być prowadzone w jednym postępowaniu administracyjnym.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o:

- zapewnienie prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawie wydania decyzji określających zadania z zakresu gospodarki leśnej z zachowaniem zasad określonych w art. 9, art. 10, art. 61 § 4 i art. 73 Kpa,
- zapewnienie wydawania decyzji o przekwalifikowaniu gruntu rolnego w leśny w terminach określonych art. 35 Kpa.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Staroście prawo złożenia do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie oczekuje od Pana Starosty w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.